

Dzień Żółwia

2018-05-23

23 maja obchodzimy Światowy Dzień Żółwia (ang. World Turtle Day). Celem święta jest uświadomienie społeczeństwu, że każdy, chociaż w niewielkim stopniu, może przyczynić się do ochrony tych gadów.

Światowy Dzień Żółwia organizowany jest w Polsce od 2009 roku przez Stowarzyszenie Krakowscy Żółwiarze wraz zaprzyjaźnionymi szkołami i hodowcami. Z kolei pierwsze obchody tego święta miały miejsce w 2000 r., z inicjatywy organizacji pozarządowej *American Tortoise Rescue* zajmującej się ratowaniem, rehabilitacją, adopcją i ochroną żółwi oraz ich siedlisk.

Żółwie są jedynymi kręgowcami z zewnętrznym szkieletem. Są jajorodne i składają jaja na lądzie, a płeć młodych zależy od temperatury w jakiej rozwijały się jaja. Występują na wszystkich kontynentach z wyjątkiem Antarktydy, lecz zdecydowana większość to mieszkańcy cieplej i umiarkowanej strefy oraz wysp oceanicznych i oceanów. Żółwie są gatunkiem zagrożonym wyginięciem z powodu niszczenia naturalnych siedlisk, handlu ich mięsem oraz intensywnego rybołówstwa.

Jedynym gatunkiem żółwi naturalnie występującym w Polsce jest żółw błotny. W naszym kraju jest on objęty ścisłą ochroną gatunkową od 1935 r. Jednocześnie jest on wpisany do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt z kategorią zagrożenia EN, czyli gatunek bardzo wysokiego ryzyka, zagrożony wyginięciem. Zasięg tego gatunku obejmował dawniej niemal całą Europę, z wyjątkiem Wielkiej Brytanii i krajów skandynawskich, ale jego zasięg zaczął się gwałtownie kurczyć w wyniku zmian siedliskowych wywołanych działalnością człowieka, takich jak osuszanie terenów podmokłych, regulacje rzek, zanieczyszczenie wód, coraz gęstsza sieć drogowa i związany z nią wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego, a także zalesianie tzw. nieużytków będących łęgowskimi żółwia. Do czynników naturalnych mających wpływ na liczebność żółwia błotnego zaliczyć można zarastanie łęgowskich, niekorzystne warunki klimatyczne oraz presję drapieżników niszczących gniazda. Młode żółwie padają ofiarą lisów, borsuków, jenotów, kruków, czapli, a nawet niektórych owadów jak pływak żółto-brzeżek. Dopiero twardy pancerz zapewnia młodym żółwiom ochronę przed drapieżnikami, a ten twardnieje około piątego roku życia.

W wielu krajach żółw błotny wyginął zupełnie. Obecnie występuje jeszcze w basenie Morza Śródziemnego oraz środkowej i wschodniej Europie. W naszym kraju liczniejsze populacje występują na Polesiu - na terenie Poleskiego Parku Narodowego, oraz na południowym Mazowszu - na terenie rezerwatu Borowiec, w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Zwoleńki. Na kilku obszarach, m.in. zachodniej części Pojezierza Pomorskiego i niziny wielkopolsko-Kujawskiej, środkowej części Pojezierza Mazurskiego i północno-wschodnim fragmencie wyżyny Małopolskiej - występują stosunkowo nieliczne populacje. Pojedyncze osobniki spotykane są w różnych częściach kraju.